

10.10.2018

Asia: Tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietintö

Asianumero: STM/2645/2017

Savuton Suomi 2030 -verkoston lausunto tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietinnöstä

Savuton Suomi 2030 -verkosto kiittää tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmää ansiokkaasta työstä ja pitää sen tekemiä kaikkia ehdotuksia hyvinä ja toteuttamiskelpoisina tupakattomaan ja nikotiinittomaan Suomeen pääsemisessä. Verkosto haluaa kuitenkin korostaa, että esitetyt toimenpiteet ovat vain yksi askel tupakkalain tavoitteen saavuttamisessa. Savuton Suomi 2030 -verkosto pitää tärkeänä uusien sukupolvien suojaamista tupakka- ja nikotiinituotteilta, jotta heille ei synny nikotiiniriippuvuutta.

Savuton Suomi 2030 -verkosto korostaa, että tiekartassa savuttomaan ja nikotiinittomaan Suomeen ehdotettujen toimenpiteiden toimeenpano tulee arvioida ja seurata säännöllisesti, ainakin kerran vuodessa. Saatujen kokemusten perusteella esityksiä tulee päivittää ja esittää uusi tiekartta vähintään kerran jokaisen vaalikauden aikana.

Savuton Suomi 2030 -verkosto pitää tärkeänä, että nyt tehtyjen ehdotusten toimeenpanon valmistelu aloitetaan jo kuluvan vuoden aikana, sillä tavoitteen saavuttamiseen on vielä matkaa eikä aikaa ole kuin kolmen vaalikauden verran.

Suomen ratifioima tupakkapuitesopimus velvoittaa suojelemaan nykyisiä ja tulevia sukupolvia tupakoinnin ja ympäristön tupakansavun haitoilta. Savuton Suomi 2030 -verkosto haluaakin erityisesti kiinnittää huomiota savuttomiin ympäristöihin ja tupakoinnin lopettamisen tukeen.

4.3 Savuttomat ympäristöt

Jokaisella on oikeus täysin savuttomaan ja nikotiinittomaan ympäristöön. Koska ympäristön tupakansavulle altistumiselle ei ole olemassa turvarajaa eikä mahdollisilla teknisillä ratkaisuilla pystytäkään poistamaan ongelmaa, ainoa oikea ratkaisu on savun täydellinen poistaminen. Myös muiden nikotiinituotteiden päästöjen terveyshaitoista ja -vaaroista alkaa myös keräytyä tutkimusnäyttöä.

Savuton Suomi 2030 -verkosto kannattaa, että altistuminen ympäristön tupakansavulle ja nikotiinituotteiden päästöille ehkäistään laajentamalla tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttökieltoja lapsille tarkoitetuissa ulkotiloissa, kuten leikkipuistoissa ja uimarannoilla. Kieltoja tulisi laajentaa kaikille alaikäisten käytössä oleville ulkoalueille. Samoin ulkopuolisten altistuminen tupakansavulle ja muista nikotiinituotteista tuleville päästöille tulisi ehkäistä kieltämällä niiden käyttö joukkoliikennepysäkeillä ja taksitolpilla.

Savuton Suomi 2030 -verkosto pitää myös tärkeänä, että parveketupakointikiellon hakemista helpotettaisiin, sillä nykyinen järjestelmä on liian hankala ja työläs.

4.5 Tupakoinnin lopettamisen tuki

Savuton Suomi 2030 -verkosto katsoo, että Suomessa ei ole panostettu riittävästi tupakka- tai muita nikotiinituotteita käyttävien henkilöiden riippuvuussairauden hoitoon.

Savuton Suomi 2030 -verkoston näkemyksen mukaan kaikille tupakka- tai nikotiinituotteita käyttäville tulee olla tarjolla palveluja, joissa on saatavilla lopettamisen tuen erityisosaamista ja käyttäytymistieteellistä asiantuntemusta.

Savuton Suomi 2030 -verkosto kannattaa, että koko hoitoketju perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluissa ylläpitää vieroitusosaamista, tarjoaa kaikille tupakoiville vieroituspalveluja ja osallistuu potilaan/asiakkaan tupakasta vieroitukseen. Lopettamisen tulee olla kiinteä osa jokaisen tupakka- ja nikotiinituotteita käyttävän sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan hoitoa ja hoitosuunnitelmaa.

Tupakoinnissa on huomattavia eroja eri koulutusryhmien välillä. Suomessa tupakointi on huomattavan korkealla tasolla raskaana olevien, mielenterveyskuntoutujien ja monien muiden erityisryhmien keskuudessa.

Savuton Suomi 2030 -verkosto kannustaa pikaisiin toimenpiteisiin, jotta tupakointia ja muiden nikotiinituotteiden käyttöä saataisiin vähennettyä heidän keskuudessaan. Toimenpiteitä suunnittelemaan tulisi koota moniammatillinen asiantuntijatyöryhmä jo vuoden 2018 aikana.

Savuton Suomi 2030 -verkosto esittää, että kaikkien nikotiinituotteiden raskaudenaikainen käyttö kirjattaisiin äitiysneuvoloissa rutiininomaisesti asiakirjoihin. Lisäksi tulee tehostaa neuvoloiden toimintamalleja ja ottaa käyttöön uusia työkaluja tupakoinnin lopettamisen tukemisessa (esim. häkämittarit) tässä kohderyhmässä.

Työterveyshuollolla on mahdollisuus puuttua työikäisen väestön tupakointiin/nikotiinituotteiden käyttöön.

Savuton Suomi 2030 -verkosto tukee ehdotusta tupakointi- ja nikotiinituotteiden käytön systemaattisesta kirjaamisesta potilastietoihin ja sen ottamista työterveyshuollon kirjalliseen hoitosuunnitelmaan. Työterveyshuollon toimintamalleja ja työkaluja on kehitettävä yksilötasoisesta tupakoinnin lopettamisen tukemisesta työpaikkojen savuttomuus- ja nikotiinittomuustavoitteen saavuttamiseksi.

Verkosto ehdottaa työterveyshuollolle nykyistä merkittävästi aktiivisempaa roolia työikäisen väestön keskuudessa tupakoinnin ja nikotiinituotteiden käytön loppumiseen kannustamiseksi. Työmarkkinajärjestöjen tuki tässä on tärkeää.

Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien tupakointi ja nuuskan käyttö on huomattavasti yleisempää kuin lukiossa opiskelevien tai saman ikäisten nuorten keskuudessa. Opetushallituksen määräyksen mukaan opiskeluhuoltosuunnitelmaan täytyy kuulua ”yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa laadittavat kirjalliset toimintaohjeet tupakoinnin, nuuskaamisen sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisemiseksi, päihdeongelmiin puuttumiseksi ja päihdeongelman hoitoon ohjausta varten.”

Savuton Suomi 2030 -verkosto pitää tärkeänä, että Opetushallituksen määräystä noudatetaan ja toimeenpannaan oppilaitoksissa ja siinä otetaan huomioon myös lopettamisen tuki. Lisäksi verkosto korostaa, että koko ammattioppilaitoksen tulee sitoutua tupakattomaan ja nikotiinittomaan oppimisympäristöön ja työelämään tukemiseen.

Savuton Suomi 2030 -verkosto

Professori Kari Reijula
Savuton Suomi 2030 -verkoston puheenjohtaja